



Najwyższa Izba Kontroli

Warszawa, dnia 29 grudnia 2009 r.

**Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Pan

Prof. dr hab. inż. Józef Kubik

Rektor Uniwersytetu Kazimierza

Wielkiego

w Bydgoszczy

KNO-410-01-03/2009
P/09/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Uniwersytet), w zakresie kształcenia kandydatów na nauczycieli wychowania fizycznego w latach akademickich 2007/08 i 2008/09.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie skontrolowaną działalność, ze względu na zakres stwierdzonych nieprawidłowości, polegających w szczególności na: niewłaściwej organizacji i nieujęciu w programie praktyk nauczycielskich treści związanych z przygotowaniem do pracy z uczniami klas I-III szkoły podstawowej, nieprzeprowadzaniu odpowiednich sprawdzianów sprawnościowych przy rekrutacji na studia niestacjonarne oraz braku wymogów sprawnościowych dla kandydatów przyjmowanych na studia podyplomowe z wychowania fizycznego, braku w planach studiów treści kształcenia do wyboru, nieudokumentowaniu realizacji części godzin zajęć w ramach studiów niestacjonarnych

w roku akademickim 2008/09, a także braku archiwizacji dokumentów dotyczących rekrutacji i planów zajęć.

1. Stwierdzono, że program przedmiotowo-metodyczny praktyki szkolnej na kierunku wychowanie fizyczne nie zawierał treści dotyczących zajęć w klasach I-III szkoły podstawowej, co było niezgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110), stosownie do którego praktyki pedagogiczne powinny być prowadzone w różnych typach szkół i placówek, do pracy w których absolwent uzyskuje kwalifikacje.

Ponadto z załącznika nr 113 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu utworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, aby prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunkowe (Dz. U. Nr 164, poz. 1166) w części A, w rozdziale II *Kwalifikacje absolwenta* wynika, że absolwent studiów pierwszego stopnia powinien być przygotowany do pracy w szkole podstawowej i gimnazjum. Spośród 48 studentów, biorących udział w badaniu kwestionariuszowym, 15 studentów (31%) stwierdziło, że nie prowadziło zajęć w klasach I-III szkoły podstawowej w ramach swoich praktyk zawodowych.

Nie określono wymagań dotyczących kwalifikacji opiekuna praktyki w szkole oraz wymogów odnoszących się do bazy dydaktycznej, zapewniającej właściwą realizację programu praktyk. Nie zapewniono odpowiedniego nadzoru nad realizacją praktyk zawodowych, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którym obejmowano, zgodnie z przyjętymi zasadami praktyk, jedynie pięć osób spośród grupy 30 studentów (16,7%).

2. Nie przeprowadzono sprawdzianów umiejętności pływania na etapie rekrutacji kandydatów na studia niestacjonarne, mimo iż taki wymóg określono w obowiązujących w badanym okresie kryteriach kwalifikacyjnych zawartych w uchwałach Senatu w sprawie szczegółowych zasad i trybu kwalifikacji na studia na kierunku wychowanie fizyczne.

W ofercie studiów podyplomowych wychowania fizycznego nie zawarto wymogów sprawności ruchowej kandydatów. Tymczasem standardy kształcenia na kierunku

wychowanie fizyczne (załącznik nr 113 Cz. A pkt. III, do ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia a także trybu utworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, aby prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunkowe) określają przedmioty kierunkowe, obligatoryjne dla programów studiów podyplomowych (w tym sporty indywidualne oraz zespołowe), podczas realizacji których kandydat powinien wykazywać się odpowiednią sprawnością fizyczną.

3. Ustalono, że w badanym okresie plany studiów nie zawierały treści kształcenia do wyboru przez studenta, co naruszało § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu utworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, aby prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunkowe, stanowiący, że plan studiów i program nauczania, przy zagwarantowaniu pełnej realizacji treści kształcenia określonych w standardzie dla danego kierunku studiów i poziomu kształcenia, powinien umożliwiać studentowi wybór treści kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% godzin zajęć z zakresów i na zasadach ustalonych przez jednostkę prowadzącą kształcenie.
4. Za nierzetelne należy uznać nieudokumentowanie realizacji 98 godzin (6,8% spośród 1.448 godzin, obejmujący cały okres studiów) zajęć dydaktycznych na wszystkich trzech rocznikach studiów niestacjonarnych, w roku akademickim 2008/09, z następujących przedmiotów: psychologii (24 godz.), pedagogiki (7), metodyki wf (3), technologii informatycznej (2), dydaktyki ćwiczeń kształtujących (4), ćwiczeń korekcyjnych z rehabilitacją (15), teorii wf (3), ćwiczeń kompensacyjno-korekcyjnych (3), emisji głosu (4), metodologii badań naukowych (1), ćwiczeń korekcyjnych w wodzie (3), teorii rekreacji i turystyki (3), wychowania zdrowotnego i ochrony środowiska (8), teorii i metodyki zespołowych gier sportowych (2), seminarium (6), emisji głosu – III rok (7) oraz kinezylogii (3).
5. Stwierdzono niezarchiwizowanie dokumentów, dotyczących m.in. planów zajęć (z roku akademickiego 2007/08) oraz rekrutacji z kontrolowanych lat akademickich 2007/08 i 2008/09 na kierunku wychowanie fizyczne. Sytuacja ta m.in. uniemożliwiała skontrolowanie prawidłowości realizacji zajęć oraz przeprowadzenia rekrutacji w ww. latach akademickich

W ocenie NIK, stwierdzone nieprawidłowości niekorzystanie wpływały na efektywność kształcenia studentów na kierunku wychowanie fizyczne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uniwersytetu jako współorganizatora programów sportowych skierowanych do najmłodszych dzieci (przedszkolaków) pn. *Olimpik* i do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów pn. *Parafiada* oraz jednym z organizatorów *I Kujawsko-Pomorskiego Forum Kultury Fizycznej* skierowanego do nauczycieli wychowania fizycznego.

Przedstawiając Panu Rektorowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Wprowadzenie do programu praktyk zawodowych treści nauczania dotyczących przygotowania do prowadzenia zajęć w klasach I-III szkoły podstawowej.
2. Uregulowanie sposobu organizacji praktyk pedagogicznych, odbywanych przez studentów wychowania fizycznego oraz zapewnienie skutecznego nadzoru na ich realizacją.
3. Przeprowadzanie, w ramach procedury rekrutacyjnej kandydatów na studia niestacjonarne, sprawdzianu umiejętności pływania oraz opracowanie w ofercie studiów podyplomowych na kierunku wychowanie fizyczne stosownych wymogów sprawnościowych.
4. Wprowadzenie do planów studiów na kierunku wychowanie fizyczne treści kształcenia do wyboru w wymiarze określonym w standardach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów.
5. Opracowanie i wprowadzenie zasad dotyczących przechowywania i archiwizacji dokumentów związanych z procesem kształcenia.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Rektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby

Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.



Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Warszawa, dnia 29 grudnia 2009 r.

tekst ujednoczony

Pan
Prof. dr hab. inż. Józef Kubik
Rektor Uniwersytetu Kazimierza
Wielkiego
w Bydgoszczy

KNO-410-01-03/2009
P/09/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Uniwersytet), w zakresie kształcenia kandydatów na nauczycieli wychowania fizycznego w latach akademickich 2007/08 i 2008/09.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości skontrolowaną działalność, ze względu na zakres stwierdzonych nieprawidłowości, polegających w szczególności na: niewłaściwej organizacji i nieujęciu w programie praktyk nauczycielskich treści związanych z przygotowaniem do pracy z uczniami klas I-III szkoły podstawowej, braku wymogów sprawnościowych dla kandydatów przyjmowanych na studia podyplomowe z wychowania fizycznego, nieudokumentowaniu realizacji części godzin zajęć

w ramach studiów niestacjonarnych w roku akademickim 2008/09, a także braku archiwizacji dokumentów dotyczących rekrutacji i planów zajęć.

1. Stwierdzono, że program przedmiotowo-metodyczny praktyki szkolnej na kierunku wychowanie fizyczne nie zawierał treści dotyczących zajęć w klasach I-III szkoły podstawowej, co było niezgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110), stosownie do którego praktyki pedagogiczne powinny być prowadzone w różnych typach szkół i placówek, do pracy w których absolwent uzyskuje kwalifikacje.

Ponadto z załącznika nr 113 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu utworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, aby prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunkowe (Dz. U. Nr 164, poz. 1166) w części A, w rozdziale II *Kwalifikacje absolwenta* wynika, że absolwent studiów pierwszego stopnia powinien być przygotowany do pracy w szkole podstawowej i gimnazjum. Spośród 48 studentów, biorących udział w badaniu kwestionariuszowym, 15 studentów (31%) stwierdziło, że nie prowadziło zajęć w klasach I-III szkoły podstawowej w ramach swoich praktyk zawodowych.

Nie zapewniono odpowiedniego nadzoru nad realizacją praktyk zawodowych, zarówno w przypadku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którym obejmowano, zgodnie z przyjętymi zasadami praktyk, jedynie pięć osób spośród grupy 30 studentów (16,7%).

2. Ustalono, że w ofercie studiów podyplomowych wychowania fizycznego nie zawarto wymogów sprawności ruchowej kandydatów. Tymczasem standardy kształcenia na kierunku wychowanie fizyczne (załącznik nr 113 Cz. A pkt. III, do ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu utworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, aby prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunkowe) określają przedmioty kierunkowe, obowiązkowe dla programów studiów podyplomowych (w tym sporty indywidualne oraz zespołowe), podczas realizacji których kandydat powinien wykazywać się odpowiednią sprawnością fizyczną.

3. Za nierzetelne należy uznać nieudokumentowanie realizacji 98 godzin (6,8% spośród 1.448 godzin, obejmujący cały okres studiów) zajęć dydaktycznych na wszystkich trzech rocznikach studiów niestacjonarnych, w roku akademickim 2008/09, z następujących przedmiotów: psychologii (24 godz.), pedagogiki (7), metodyki wf (3), technologii informatycznej (2), dydaktyki ćwiczeń kształtujących (4), ćwiczeń korekcyjnych z rehabilitacją (15), teorii wf (3), ćwiczeń kompensacyjno-korekcyjnych (3), emisji głosu (4), metodologii badań naukowych (1), ćwiczeń korekcyjnych w wodzie (3), teorii rekreacji i turystyki (3), wychowania zdrowotnego i ochrony środowiska (8), teorii i metodyki zespołowych gier sportowych (2), seminarium (6), emisji głosu – III rok (7) oraz kinezylogii (3).
4. Stwierdzono niezarchiwizowanie dokumentów, dotyczących m.in. planów zajęć (z roku akademickiego 2007/08) oraz rekrutacji z kontrolowanych lat akademickich 2007/08 i 2008/09 na kierunku wychowanie fizyczne. Sytuacja ta m.in. uniemożliwiła skontrolowanie prawidłowości realizacji zajęć oraz przeprowadzenia rekrutacji w ww. latach akademickich

W ocenie NIK, stwierdzone nieprawidłowości niekorzystanie wpływały na efektywność kształcenia studentów na kierunku wychowanie fizyczne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uniwersytetu jako współorganizatora programów sportowych skierowanych do najmłodszych dzieci (przedszkolaków) pn. *Olimpik* i do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów pn. *Parafiada* oraz jednym z organizatorów *I Kujawsko-Pomorskiego Forum Kultury Fizycznej* skierowanego do nauczycieli wychowania fizycznego.

Przedstawiając Panu Rektorowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Wprowadzenie do programu praktyk zawodowych treści nauczania dotyczących przygotowania do prowadzenia zajęć w klasach I-III szkoły podstawowej.
2. Uregulowanie sposobu organizacji praktyk pedagogicznych, odbywanych przez studentów wychowania fizycznego oraz zapewnienie skutecznego nadzoru na ich realizacją.
3. Opracowanie w ofercie studiów podyplomowych na kierunku wychowanie fizyczne stosownych wymogów sprawnościowych.

4. Opracowanie i wprowadzenie zasad dotyczących przechowywania i archiwizacji dokumentów związanych z procesem kształcenia.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Rektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rektora prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.